

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

Aquest número 15 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

INTENCIONS

UNA PAUSA

Ara, una pausa. Ara una pausa, sí. Hem treballat molt i amb fe, amb dalit. Hem viscut uns mesos d'angúnia, d'inquietud, de febre. Ho hem deixat tot—com sempre—per posar la nostra ploma i la nostra veu al servei del poble, al servei de la llibertat.

Però, ara, una pausa. És convenient, és necessària. No hauriem pogut seguir vivint com vivíem. La tensió nerviosa ens hauria destruït. Un xic de repòs. I amb el repòs—ben lluny del jeure panxa al sol de l'estimejant cretí que parla castellà perquè, segons ell, fa fi, i que llegeix La Vanguardia—la meditació i la serenitat.

La feina feta ja ens dona dret a aquest repòs. En poc més de tres mesos hem acabat amb una monarquia vil i vergonyosa; hem enviat a passeig la família Borbón; hem instal·lat la República; hem deixat que un aire de llibertat correqués de cap a cap de la nació.

Indubtablement, és molt, en un tan curt lapse de temps. Però, indubtablement també, no és tot ço que voldríem. I aquesta impaciència nostra és natural, lògica i francament explicable. Hem passat molts anys oprimits, sense garanties ni constitucionals ni de cap mena; amordassades la paraula viva i la paraula escrita; governats per un rei cretí, per uns ministres que saquejaven el país; governats per la ineptitud, la vanitat, l'arbitrarietat, la venalitat. I ha vingut la República! Ha vingut quan ja—en els moments de lucidesa, de fredor, d'anàlisi—no l'esperàvem. És just, doncs, és natural que li demanem tot ço que els republicans esperem de la República: llibertat, intel·ligència, justícia, honestetat.

De la gent de la monarquia; de la gent de la dictadura, no ens havien d'estranyar ni ens havien de ferir els abusos, els atropells, les injustícies, els negocis bruts, la incomprensió, la manca d'intel·ligència. Però aquestes mateixos defectes, aquestes mateixes tares, ens han de sorprendre dolorosament en al-

guns dels dirigents d'aquest primer govern—provisional, per sort—de la República. I si atacàvem llavors amb duresa—amb tota la duresa que podíem, exposant-nos a la presó i a l'exili—, ¿per què no podem atacar els mateixos defectes, les mateixes tares en uns homes que representen la República, pel triomf de la qual hem combatut i hem sofert?

Potser, veritablement, tres mesos són poc temps per haver fet tot el que nosaltres voldríem. Però és inoportú i és impolític que se'ns tiri en cara, com un crim, aquesta impaciència justíssima.

No volem el desordre, el disturbis, l'avalot. No volem que hom fomenti—amb tant d'èxit—l'actual estat d'inquietud. Però tampoc no volem que el govern republicà d'un país

que tant ha sofert sota el jou monàrquic, adopti un to tan gris, tan apagat, tan burges, tan conservador; tampoc no volem aquests pactes estúpids amb gent de la dictadura, que fins ahir havien servit la monarquia; tampoc no volem que hom vulgui veure únicament el perill de les esquerres, quan, sempre, el veritable perill d'una República són les dretes; tampoc no volem uns socialistes que havien organitzat banquets a Primo de Rivera, i així ho sap bé el senyor Largo; tampoc no volem un ministre de governació que—tot i reconeixent que la situació a Sevilla era greu i difícil de resoldre—empra mitjans i fa declaracions que recorden els temps dictatorials; tampoc no volem que, mentre hom persegueix ferotgement els obrers—que, fins quan estan equipocats, tenen més raó que els altres—, hom deixi tranquils Berenguer, Mola, Luca de Tena, tots aquells altres que, emparant-se en l'ombra fatídica de la dictadura, robaren i escarniren el poble.

Ni volem que quan un poble—com Catalunya—demana llibertats, des del banc blau ressuscitin els procediments de la monarquia i hom faci una política de rancor, d'incomprensió, d'arbitrarietat contra les llibertats que els pobles demanen i que la República té el deure—el deure, ciutadans!—d'atorgar.

Hem procurat donar a aquest article un to correcte i respectuós; hem procurat contenir la nostra impaciència, la nostra indignació. Voldríem que el poble no posés obstacles a la bona marxa de la República; voldríem que es fes càrrec que plantejar conflictes en aquests moments és inoportú i és immoral i pot ajudar a fer el joc a interessos que no poden afavorir la República.

Però voldríem també que el govern donés al poble la sensació que viu en un règim de República, i no de monarquia, cosa que, sense l'actuació de Manuel Azaña, no hauria estat possible. Voldríem que els altres ministres siguin, com Manuel Azaña, representants veritables d'una República i no d'una cosa híbrida, apagada i gris que no fa feliços ni els uns ni els altres.

Després de la victòria

—No tinguis por, que entre tots la farem gran, rica i plena!

Lluís CAPDEVILA

Catalunya, en votar el seu Estatut, ha donat una prova més de civilitat, de la qual la seva història n'és plena d'exemples, enaltint-la davant el món

La ratificació de poders al Govern

Ha estat molt discutit el vot de l'Esquerra republicana de Catalunya denegant la confiança al Govern que presideix el ciutadà Alcalà Zamora.

L'Esquerra, però, a les Corts no podia fer més que el que ha fet. Ni podia ni devia fer-ho.

El vot de censura de l'Esquerra no va naturalment contra la República, ni contra la totalitat del Govern tan sols.

Els diputats de Catalunya s'han pronunciat només contra una política social que creuen equivocada i contra els ministres que la representen.

La Cambra no ha apreciat les raons dels nostres homes i ha decidit la continuació del Govern i de la política pels diputats catalans combatuda.

De la prossecució de l'entesa republicano-socialista no hi tenim res a dir.

La substitució dels caps de partit que avui manen, realment, resulta difícil.

No era, en canvi, cap problema greu prescindir d'En Miquel Maura i donar a Largo Caballero una altra carterera, si, deixant en terra aquest senyor, s'avalotaven els socialistes.

Amb aquesta petita modificació es donava satisfacció a l'opinió popular, esgarriada per la repressió d'Andalusia i es conjurava el perill que la intemperància de Largo Caballero agreugi els conflictes obrers.

El Govern n'hauria sortit enfortit d'aquesta primera crisi, perquè hom li hauria pogut donar una significació més d'esquerra, d'acord amb les directives marcades pel país en la darrera batalla electoral.

No s'ha volgut entendre així, i ara molt serà que d'aquest error la República no en pateixi.

Els "Juanitos"

Alguns diaris van portar la nova que a París s'havia celebrat una reunió de 36 grans d'Espanya.

S'oblidaren, però, de posar-hi l'"ex". Cosa que nosaltres ho esmenàrem d'una forma força significativa.

Amb tot, creguérem que la tal nova valia la pena de parlar-ne més. Carat! No es veu pas cada dia una reunió de 36 ganàpies. Així és que ens dedicàrem a la recerca de dades, perquè a nosaltres sempre ens ha plagut fer de Sherlock Holmes.

A la fi, poguérem trobar persona, és un dir, degudament assabentada, i no cal dir, doncs, que, una mica xarots com som, ens apremem a comunicar-los les nostres dades.

L'objecte de la reunió fou la crida del "senyor Alfons" per a dar a conèixer la conveniència de formalitzar l'abdicació a favor del seu fill Joan. Hi hagué, com és natural, les notes sentimentals; però, finalment, s'acceptà la decisió, amb la prometença que ell estaria darrera del paravent.

Així, doncs, quedà acordada la fórmula de l'abdicació, la fundació del nou partit realista amb la jura de fidelitat a En Joanet, i les gestions per a copsar la renúncia de drets d'En Jaume.

En principi, es volia que la reunió hagués estat un "tour de force", una verdadera Assembla; però la prudència s'imposà aconsellant sols l'"entente" entre 36 grans. Ja n'hi havia prou.

36 grans per un petit, que també es faria gran. I per començar, feren una recaptada entre ells, i reuniren 5 milions per als primers "gastets", entre els quals hi ha la compra d'un tapaboques per En Jaumet.

—Ja veu—ens deia l'informador secret—; tot per tal que es convencin que, sense rei, no pot anar bé Espanya; i se'n convenceran; no ho dubti. Miri, la verdadera causa de què es fes la República, diguin el que vulguin, quina va ésser? Els greuges a l'Alfons. Doncs, fóra aquest de la circulació, i en el seu lloc aquest noi tan simpàtic, que serà tot un marí i tot un "anglès", la cosa variarà, i, per tant, molts dels republicans d'ara tornaran al seu redós, i en un moment dat, doncs, ja està!

Es clar que hi ha escèptics de trinca que no ho veuen possible, això; sobretot després del rebombori del ministre Azaña; però, miri; millor que no s'ho creguin; més fàcilment quedaran ensarronats. I com que no es farà pas com aleshores de Sagunto!...

L'Exèrcit, altrament, està força dividit. Una part és nostra, encara que estigui retirada; i de l'altra part, en actiu, molts es posaran de la nostra banda al primer crit; i la resta, doncs, com que els predicarem allò de la guerra civil, el patriotisme, etc., acabaran per seguir-nos, puix saben que amb nosaltres estan millor... La Guàrdia Civil i la Policia, no va veure amb quina facilitat es va fer republicana? Que ha canviat de forma o procediments? Doncs, amb la mateixa facilitat tornarà a ésser monàrquica.

Quant als de la porra, bah!, són poquets; i si volen moure fressa, els enviarem a la idem, i callaran; no ho dubti.

—Queda el poble—vam objectar nosaltres.

—I bé, el poble; què vol dir això del poble? Em sembla que ja se'n fa un gra massa, del tòpic del poble, i de la llibertat i de totes aqueixes carrincloneries que sols serveixen per fer mítings.

De poble ho som tots. El poble de poderiu i de diners, aquest, en el fons, és el que era; i podent fer córrer els milions que podran fer córrer amb els negocis que tenen emparats i les terres que tenen privilegiades, aquest poble, doncs, és nostre.

L'altra part de poble, el de baix, l'ignorant, el xai de sempre, aquest no ens preocupa; i a ells segur que tampoc, perquè, a veure, què tenen més ara que abans?

A més, estan dividits també. Rússia està molt lluny, i no tenen capítostos d'altura. I si en sortís algun, tot està en fer córrer l'oli...

L'única cosa que potser ens faria afront, fóra que els que governen fossin més poc mirats; però, ara...

Com que ja començàvem d'estar atabalats, vam posar fi preguntant-li:

—I no teniu por, de totes maneres, que us tallin les ales, si se n'adonen del joc?...

—Bé, vaja, aneu, que sou massa gran, ja! Quines coses de dir!... Ja està convingut que tot serà una fantasia, que no ha passat res; i tots contents...

—I vosaltres, doncs?

—Sí, miri; anar fent...

LUÍS RAMÍREZ CARULLA

El palau i la fàbrica

"Tiempos tan esperados de la justicia, que avanzáis armados; sitiad por hambre o desquiciad las puertas de alcázares dorados que no las tengan al trabajo abiertas!"

Gabriel y Galán.

Vista de dalt del cim, es destacava de ses cases l'espessa massa ingent: blanca i polida, la ciutat semblava una rosa formosíssima d'Orient.

Una rosa grandiosa, proveïda d'un abundant fullam de blanc color, sempre oberta a l'albada de la vida i que mai la marcia la Tardor.

I quan el sol, allà en la llunyania, al capvespre moria lentament, la rosa blanca de rojor tenyia amb l'últim bes del seu raig d'or potent.

Sobresortir eternament es veia, enfonsant llur silueta en el cel blau, d'una fàbrica l'alta xemeneia i la cúpula altiva d'un palau.

Dos edificis grans, que s'elevaven per sobre dels casals de la ciutat, i les cases, al llur costat, semblaven entorn de llurs pastors un gran ramat.

Una volta el palau, mentre sonava la sirena fabril estridentment, amb gran menyspreu la fàbrica es mirava i així li deia, cínica i insolent:

"Que n'ets, que n'ets de desesperadora, casa plena de febre i de neguit! No bé besa el meu front la blanca aurora, que tu ja m'atabales amb ton crit.

"Mon aspecte solemne, que deuria fé emmundir ta sirena dissonant, cap atenció no mereix, i cada dia haig d'escoltar ta veu extravagant.

"I, com una cigala baladrera, torbant la dolça calma del matí, interromps la tonada joganera dels joiosos ocells del meu jardí.

"I llença ton alè cap a l'altura la negror fastigosa del teu fum, embrutant ma blanca límpida i pura que del sol brilla a la daurada llum.

"Com fatídica i fosca nuvolada, vers el cel majestuós emprèn el vol, profanant sa blavor immaculada, i, a voltes, fins em priva el raig del sol!

"S'haurà vist mai més gran impertinència? Cap respecte a ma casta superior!... Jo no sé pas com tinc tanta paciència per aguantar ton fum i ta remor.

"Quina dissort més gran, ail, fou la meva, en néixer prop de tu, gegant monstruós, on tos xiscles m'eixorden sense treva, i embruta ton fum fosc mon marbre airós!"

Profundament amb tan durs mots ferida, la fàbrica al palau altiu mirà, i, amb veu entre indignada i dolorida, en els termes següents li replicà:

"Es sorprenent la immensa gosadia de ta gran opulència, i ton orgull, que menysprea la meva companyia, i, per ferir-me, tants insults recull.

"Sàpigues, ho palau!, que ets obra meva, i, amb una inconcebible ingratitud, atakes ferament la mare teva, la mare que en el fons del cor t'ha dut.

"Que mentre tu amb l'ociositat odiosa t'uneixes en vicis acoblament, jo esdevinc del Treball la santa esposa; jo dono fruit: tu vius estèrilment.

"Ah! Mira mes entranyes tremoloses, ho palau en la inèrcia remolcat! Mira-les, palpitants i laborioses com fonts de perennal fecunditat!

"Mira als dintres meus! Veus? Innombrables éssers amb llurs fronts plens de suor sant, i braços que, amb esforços formidables, al treball rendeixen culte constant.

"Les màquines es mouen remoroses, i, ofegades per llur terrabastall, a voltes sonen queixes doloroses... Són víctimes ignotes del Treball.

"Legions de verges càndides i pures marceixen aquí dins llur formosor, i tendres, delicades criatures, mullen llurs fronts amb rematur suor.

"De tots aquests dolors de mes entranyes, com un part generós, de glòria ple, surt constantment el pa que tu no et guanyes, la riquesa que els luxes teus sosté.

"Per mi, en eixa planúria pedregosa, prospera una magnífica ciutat, i, amb la riquesa que jo he dat frisoza, tu fores, ho palau!, edificat.

"Sí; la sang ardorosa de mes venes dóna sens treva inapreciables béns; tu vius de mon suor i de mes penes, ho paràsit superb!, i encar m'ofens.

"Aquest fum meu que atakes amb feresa perquè embruta el teu marbre immaculat, és l'encens del Treball, ple de puresa, que puja cap al cel, divinitzat.

"La matinera veu de ma sirena, que et deixondeix de ton repòs silent, és l'himne del Treball, que al cel ofrena la legió dels humils, penosament.

"I aquests bells himnes de divina glòria i aquest encens puríssim i sagrat, jamai surten de tu, mesquina escòria, perquè en ton son estas cristallitzat.

"Emmudeix davant meu, contén la ira que et fa en tan mala forma blasfemar! Si el dolor cap respecte no t'inspira, almenys no el gosis, cínica, insultar.

"Es més sublim ma fosca portalada que el teu frontis, brillant com un mirall: tu ets la inutilitat petrificada; jo, el temple del Dolor i del Treball."

Vicents GUAL CABOT

La policia barcelonina

Aquests dies s'han repetit per la Premsa serioses denúncies contra aquest cos d'ordre públic que, per coronació de la nostra pena, encara havem de suportar. No sembla sinó que estiguem en ple règim monàrquic, durant el qual la policia, més que una institució seriosa i a l'aguait de tota acció malfèvola, era convertida en instrument de venjança personal i de passions baixes o ridícules. Hi ha molts dels individus que porten l'uniforme de policia, que no es fan càrrec que les coses han canviat d'ençà del 14 d'abril, i que un ciutadà és quelcom més que un súbdit a les ordres d'unes mànegues engalonades o un casc més o menys punxegut. A aquests individus els hem de dir que un ciutadà qualsevol és més que un home uniformat, perquè al cap i a la fi, aquest menja perquè aquell paga, i va tirant de la rifeta, perquè el poble compra dècims.

Nosaltres voldríem abstenir-nos d'emprar mots roents i paraules gruixudes. Però parlar de la policia de la nostra ciutat i no rebel·lar-nos, no és pas possible. Són encara massa tendres, les nafres que portem a sobre, dels seus sabres, les seves porres, i encara ens couen les bufetades que pel sol fet de tenir-nos a les seves mans en una "Delegació", ens han pegat!

Si ésser policia vol dir tenir dret a insultar un ciutadà, i àdhuc sa mare; bramar com un ase en mig d'un carrer o empaitar un home honrat com un delinqüent; la policia de Barcelona és molt policia. Però si anar vestit de diferent manera que nosaltres no vol pas dir que siguin superiors, aquests individus que es passegen pels nostres carrers s'han excedit en les ordres que tenen rebudes, els hauria de caure la cara de vergonya en recordar les seves gestes de sicaris. Fer complir la llei, sí; però no a fuetades, com els conductors d'esclaus...

El poble ja està cansat de tiranies, i no les suportarà més. D'això se n'ha de fer càrrec el cap superior de policia, i ha de cuidar que els seus individus no es pensin que són un exèrcit d'ocupació. Altrament, les normes de paciència que tothom recomana, les veuran rompudes; i aleshores, ja veuríem qui portaria la pitjor part.

DOMÈNEC DIUMENGE

Catalunya lliure!

Catalunya, ben nostrada; poble honrat, fill del progrés; raça viril, pàtria amada... Ets lliure per sempre més!

El poble, amb bell plebiscit, ha enderrocat, sens recels, el règim foll i podrit que oprimia els teus anhels.

I ha fet la revolució més cívica i més humana, que no ha fet mai cap nació, de llurs destins, sobirana.

L'arma d'un blanc paperet esgrimida amb dignitat, per sempre ha resolt el plet de la teva llibertat.

Els teus fills hem dat el "sí" per donar-te un Estatut que, ple de llum, porta el fi de la teva esclavitud.

I des d'ara, ja despres d'esclavatges i botxins, sempre més seràs mestressa de regir els teus destins.

Els catalans celebrem, plens de joia, el teu reviu, i de cara al món diem... Visca Catalunya lliure!

JOAN LLACER

Americanisme

Cada vegada que llegeixo algun article enlairant l'educació dels ciutadans dels Estats Units, m'entren ganes de contradir l'autor i fer-li veure que els americans pateixen de més defectes que els latins. Avui, després de llegir-ne un, no he pogut resistir la temptació de dir-hi la meua; i crec que l'haver nascut a Nova York, l'haver treballat amb americans durant dotze anys i l'haver estat educat en una escola pública del carrer 29, m'autoritza a desfer l'equívoc que hom ha creat entorn dels americans.

Si no fos per la vasta organització escolar del govern dels Estats Units i les lleis establertes pel mateix obligant els pares, sota penya, a dur llurs fills a l'escola, poden tenir la certesa que les escoles estarien buides. Si els pares haguessin de pagar els llibres i el material escolar, com es fa ací, el govern hauria de suspendre de sou i de feina els mestres i mestresses.

Els infants, després de passar pel "Public School", entren al "High School", i d'aquesta escola, els que tenen mitjans, ingresen a les Universitats. El govern, com que sap que l'americà no és gens estudiós, fa tot el que pot per tal que els ciutadans dels Estats Units s'aprofitin de les facilitats que els dona; però malgrat aquestes facilitats, l'americà surt de l'escola no sabent gairebé escriure el seu idioma. Molt sovint m'he trobat en el cas d'haver d'esmenar mots anglesos mal escrits per algun company americà.

Hom diu que l'americà llegeix molt; sí, és veritat; però, què llegeix? Bestieses, només. Llegeix obres sense fons, obres cursis, llegeix els "Best Sellers", com E. Phillips Oppenheim, Edgar Wallace, Elinor Glyn. Mai no he vist en mans d'un americà un llibre de Dostoievski, de Tolstoi; Dickens, Shakespeare, Chesterton, Shaw, són escriptors massa greus per a l'americà, el qual només s'interessa per contes policíacs i per aventures inversemblants.

L'americà té la pretensió d'ésser superior al llatí; viatja amb una sola llengua, l'anglès; i arreu on va, vol imposar la supremacia que, segons ell, li confereix el fet de pertànyer al país més ric del món; però aquesta vanitat es desfà en un moment en enfrontar-se amb un llatí; l'americà ha d'acabar reconeixent la seva inferioritat.

No fa molts mesos la gerència de la casa on treballa m'envia a la nostra branca de París a efectuar una inspecció. Pel camí vaig ajudar un americà que no podia entendre's amb els empleats del tren, degut a la seva deconexió del català i del castellà. Tot eren impropis en contra els empleats, perquè, segons l'americà, havien de saber l'anglès. Jo prou li volia fer capir que no tots els empleats del tren són intèrprets; però l'home es mantingué tossut en els seus treure, i així arribarem a la frontera, on l'americà tingué un altercat amb el cap del comisariat francès, amb el qual no s'entengué tampoc; i per tal d'ajudar-lo, vaig intervenir de novell en la batussa.

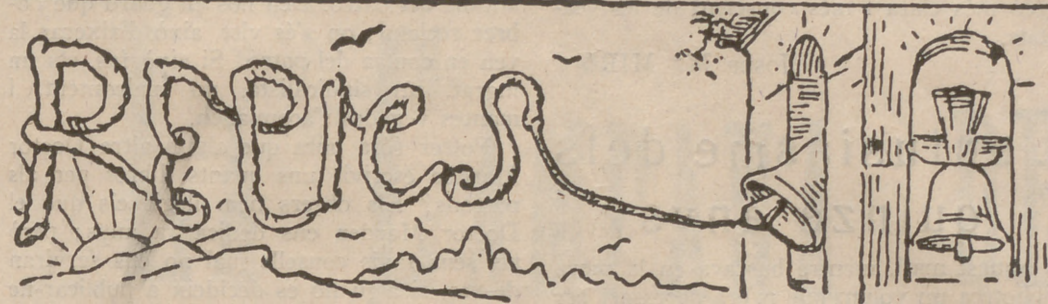
La casualitat féu que els nostres compartiments en el "Tren Blau" estiguessin de costat i es comunicessin per mitjà d'una porta, la qual deixàrem oberta, puix l'home sabia que hauria de necessitar de mi durant el viatge. Després de sopar, ens aplegàrem als nostres compartiments a fer petar la xerrada, durant el transcurs de la qual l'americà m'obsequià amb una sèrie d'eructes i altres expansions fisiològiques que ofengueren el meu òrgan olfatori. Amb un "Excuse me" després de cada expansió, l'americà seguia impertorbable la seva conversa. L'endemà, en arribar a París, ens acomiadarem, i jo, en veure'l allunyar-se, vaig regraciar els Déus que m'alliberaven d'aquella càrrega.

L'experiència per la qual havia passat la nit abans, no m'era nova, puix que durant la meua estada a Nova York, al restaurant i a l'oficina, ja havia estat obsequiat amb semblants expansions. Jo no vull dir que els latins no tinguem aquestes necessitats; però almenys som prou polits de lliurar-nos a elles en la nostra intimitat. Consta també que les meves paraules no són cap fàula, sinó la veritat estricta.

Els escriptors que tant elogien els americans, no les diuen, aquestes veritats; com tampoc no diuen que l'americà és un em-

bric perdut. L'espectacle que els mariners americans donen cada vegada que un vaixell dels U. S. A. anora al nostre port, és a bastament conegut de tothom. Es un espectacle repugnant, i ni la disciplina de bord ni els deures no són prou per aturar els mariners americans d'anar pel món des-acreditant amb la seva embriaguesa el nom de la marina americana.

Musicalment, Amèrica parí un fetus: el "Jazz", de sons esdrifants i desllorigats. Pel que toca a la dansa, envai el món amb el "Charleston" epiléptic. Amèrica solament s'ha cuidat de produir màquines que han servit per convertir els homes en automàtes;

TREIEU-LOS LA CARETA!

Els catalans necessitem saber quins han estat els Ajuntaments que ENCARA NO han votat l'Estatut de la nostra terra, que tan magníficament ha fet triomfar el poble.

Volem saber quins són els pobles que, per vergonya de tots, tenen gent tan... (poseu-hi l'adjectiu que vulgueu).

MAURA, NO!!!

Efectius o "provisionals", seguim dient que en el Govern hi ha alguns homes que no són grats al poble. I ens plau fer-ho constar, quan al costat d'ells n'hi ha d'altres que han sabut, governant, captar-se les simpaties de la nació.

Seguirem cridant, doncs, amb tota la força dels nostres pulmons, MAURA NO!!!

MAI ES TARD...

La vigília de votar-se l'Estatut, "el diari dels morts", va parlar-ne, oficiosament. Necessitarem gairebé una mesada per a rumiar-s'hi.

A hores d'ara, fins i tot deuen atribuir-se part de la victòria...

SENSE GOVERNADOR

Barcelona ja torna a no tenir governador civil. El senyor Esplà ens ha deixat, per a passar a ocupar l'escó de diputat de la República.

Sincerament hem de dir que ens plauria que no se'n nomenés cap més fins que, aprovat l'Estatut, nosaltres hi poguéssim posar la persona que vulguéssim.

I consti que no ho diem per menyspreu als dos primers que hem tingut amb el règim republicà. Tant En Companys com l'Esplà són amics nostres i ens mereixen tots els respectes.

POBRET!

En Jaumet de Borbó, el "pretendiente", se'ns ha tornat boig com un llum. Diu que està disposat a venir a salvar Espanya, a la qual estima, enyor i no sabem quantes coses més.

Es veu que se li ha encomanat el mal de l'"Africano".

Déu l'hagi ben perdonat!!!

ELS DE SEMPRE

Són aquesta mena de gent que no senten amor ni per la camisa que porten, i que a la nostra terra coneixem perfectament. Amb motiu de l'Estatut, hi ha algunes notes discordants, de persones que no volien permetre la propaganda que es feia. Els uns, conscients del que podia passar-los, rectificaven més tard. Però d'un d'ells, no s'ha rebut cap satisfacció, la qual cosa vol dir que està conforme amb les seves gestes. És l'encarregat de la sabateria "La Imperial", que es va negar a què els dependents a les seves ordres repartissin propaganda de l'Estatut. Ja ho saben els catalans, i particularment els barcelonins. És l'encarregat

i ara es troba amb uns quants milions d'habitants sense feina. Ella ha amuntegat l'or a cabassos; però aquesta riquesa no li servirà de res, més endavant. Artísticament i espiritualment, Amèrica no ha donat res al món.

I aquesta és l'educació de la qual ens parlen alguns escriptors. En els seus escrits ens instiguen a imitar l'americà, i ens diuen que la seva educació és sublim, però s'obliden d'afegir que l'americà, per la més lleu desavinença, vol anar a garrotades i t'insulta amb un groller "son of a bitch".

H. C. SANTEUGINI

de la sabateria "La Imperial".

No tenim gaire memòria, i ens atrevim a preguntar a qui en tingui més que nosaltres: ¿No és aquest mateix "senyor" que va entorpir la recollida de signatures quan es demanava amnistia al general Berenguer? Ens sembla que "cuando el río suena, agua lleva"...

NOSTRA DAMA LA REPUBLICA

L'empresa d'una fàbrica de Sevilla ha deixat al carrer 274 obrers, i, en canvi, n'admet de nous, amb jornals més baixos, i obliga els treballadors a signar un contracte lleoní.

¿I es pot fer això impunement sota la República?

Per què no treuen els canons, ara també, Maura i Largo Caballero?

LES FILIPINES, INDEPENDENTS?

El poble filipí s'ha adreçat als Estats Units demanant la seva independència.

Ho aplaudim.

Catalunya, espiritualment, està al seu costat, com està al costat de tots els pobles que no han pogut encara rompre les seves cadenes.

Filipines, doncs, té tota la nostra simpatia d'homes liberals i catalans.

ARA CAL FER-SE RESPECTAR

Catalunya ha votat l'Estatut, l'ha votat unànime, com un sol home.

Res no pot oposar-se a la voluntat de tot un poble, és a dir, a la solemne afirmació, clara i expressada, de la seva sobirania.

Visquen les llibertats de Catalunya!

CAL MOSTRAR-SE DIGNES

Ara, cal que ens mostrem dignes de la nostra llibertat, cal que, oblidant dos segles d'oprobri, d'ignominia, d'afront, de deshonra, obrim cordialment els nostres braços a tots els germans d'Ibèria.

I cal que, respectant-los i estimant-los, ens fem igualment estimar i respectar.

ARA NO VAL A BADAR

I pensem tot seguit en la nova constitució que Catalunya—ella sola—ha de donar-se ella mateixa.

Catalunya no ha d'estructurar-se com un Estat burgès més, no. Ha d'organitzar-se com una República avançada, generosa, d'un poble de treballadors.

En aquesta República, sols aquells que aportin a la societat el fruit del seu treball han de tenir dret a la vida, i tot treballador ha de veure's assegurat un mínim de benestar proporcional a la situació econòmica del país.

Sols així assentarem la nova Catalunya que ara reneix puixant i gloriosa, damunt unes bases més humanitàries de justícia social i aconseguirem, ensems que la redempció de Catalunya, la redempció del seu proletariat.

Correu de l'Estranger

EL VATICÀ I EL FEIXISME

Les noves que ens arriben d'Itàlia referents al conflicte entre el Vaticà i el feixisme són molt contradictòries. Tan aviat es diu que s'ha arribat a un acord, com, al contrari, que som a la vetlla d'una ruptura esclatant i definitiva, i àdhuc es parla de l'exili de Pius XI.

Si ens atenim als termes en què està plantejat el problema, la hipòtesi d'una ruptura és la més versemblant. Els dos dictadors antagonistes—el Papa i Mussolini—pretenen, en efecte, tenir a les seves mans el monopoli de l'educació de la infància i de la joventut.

Podrien entendre's, amb tot, si llurs principis coincidissin exactament. Però mentre el Papa vol subordinar-ho tot a la religió catòlica, el feixisme ho subordina tot a una implacable religió d'Estat.

Un examen de la situació general d'Itàlia ens porta igualment a la hipòtesi d'una ruptura. Hi ha, en efecte, en aquella península, una crisi i un descontentament profunds. La indústria està, en gran part, paralitzada, amb més d'un milió d'obrers sense feina. L'excés de població, unit al déficit de la producció, contribueix al malestar i a la misèria del poble. Els privilegis que gaudeixen els feixistes militants exasperen la resta del país...

Tot això és molt més del que cal per crear un estat pre-revolucionari que la policia és ja impotent per contenir. I en aquest estat de coses, el Vaticà ha esdevingut, naturalment, per la sola força de la situació, el nucli central de la resistència.

Els demòcrates i lliurepensadors italians, tot i no oblidant els greuges que tenen contra el Vaticà, declaren que en el moment actual cal aprofitar la seva actitud, per tal de precipitar l'enderrocament de la dictadura feixista.

A aquests elements de resistència, cal afegir-hi, encara, la posició dels realistes purs, que mai no han vist amb bons ulls la tutela que, damunt el seu rei, exerceix Mussolini.

Temen, amb sobrada raó, que, en caure Mussolini, el rei hagi de seguir la mateixa sort, talment com l'execrable Alfons XIII va haver de seguir la de Primo de Rivera.

Sense voler profetitzar, cosa sempre difícil en aquestes qüestions, hom pot assegurar que, a Itàlia, les dificultats s'acumulen davant el feixisme, i que tot fa creure que el règim deplorable del Cèsar Mussolini està ja gairebé a les acaballes.

Botons de foc

La Premsa diu que és cert que l'ex-rei ha abdicat els seus drets al tron en el seu fill tercer, el menys inútil de tots.

Però és cert també que no calia que es cansés. La llavor de rei és llavor de discòrdia, i n'estem massa escarmentats.

***

Ja hem vist, el passat primer d'agost, que fins tenim comunistes. I fins es manifesten, com a París, com a Berlín.

A nosaltres, ja n'cal dir-ho, no ens sembla cap delictes manifestar-se. I sempre ens plauran més aquestes manifestacions que les monàrquiques i les clericals.

***

Ni Maura ni Indalecio Prieto ni Largo Caballero no mereixen la confiança del poble.

Ni Maura ni Indalecio Prieto ni Largo Caballero no mereixen ésser ministres de la República.

***

El senyor Galarza i el senyor Maura han dit als periodistes que ells no digueren que volien enviar pistoles a Catalunya.

Però tots els periodistes, absolutament tots, havien entès que si ho havien dit.

Nosaltres, per esperit de classe—i perquè ni Maura ni Galarza no ens fan cap gràcia—creiem que tenen raó els periodistes.

***

"La Voz" i "El Sol", diaris monàrquics disfressats de republicans, ajuden a fer ambient contra Catalunya.

Ja som lliures!

Francesc Macià

—Es posa malament això; fins el campaner demana augment de sou

Abans "La Voz" i "El Sol" tenien una altra conducta. Però és que abans a "La Voz" i a "El Sol" hi escrivia gent honrada.

***

Ens dol que Marcel·lí Domingo no vulgui comprendre l'actitud digníssima de l'Esquerra Republicana de Catalunya no volent apuntalar un govern del que formen part homes com Miquel Maura, Indalecio Prieto i Largo Caballero, tan ràpidament caiguts en el descreït.

***

Demanam als nostres homes de la República que sàpiguen servir la República amb lleialtat i dignitat.

Ara s'assemblen massa als de la dictadura. I no haurien de voler-s'hi assemblar gens.

***

No som amics del desordre, creiem que la feina més important a fer és consolidar la República.

Però no una República burgesa, preocupada únicament pel perill de les esquerres, amiga de donar tota mena d'atencions als sacerdots facciosos i als generals culpables.

L'auto-suggestió de la dictadura

Està vist que el nostre segle es proposa, com cap altre, desenrotllar les forces de l'esperit i la moral dels individus. Aquest afany, adreçat especialment a la joventut, d'estimular l'ambició i la confiança en un mateix, mitjançant l'educació del pensament i l'exercici de la voluntat, és un dels distintius més característics del nostre temps, i que per si sol fóra prou per a definir-lo, si no fos que el progrés, en altres diferents ordres de la vida, li imprimeix el seu ritme vertiginós i dinàmic, donant-li un marcat segell d'època.

El "Confía en ti", "Las fuerzas del Pensamiento", "Para triunfar en la vida" i d'altres, diuen prou eloqüentment d'aquesta nova modalitat literària que envaïx les llibreries.

Sense negar l'eficàcia dels resultats, puc dir que, a mi, l'afany de renovar-me per medi d'auto-suggestions no ha aconseguit canviar-me el caràcter ni poc ni molt. Potser perquè no encertava en la manera de la seva aplicació i ho feia sense aquella convicció absoluta que garanteix el canvi. Potser perquè, considerant-la com un derivat de la voluntat, he decidit extreure únicament d'aquesta última la força per assolir els meus propòsits.

Passant del terreny vedat dels casos particulars al camp públic de la política espanyola, tenim que, conseqüent amb les teories d'avui, la passada Dictadura fou escandalosament auto-suggestionadora. El govern de Primo de Rivera reconeixia, com a base de tota la seva actuació, l'auto-suggestió, que en va tractava d'inculcar al poble.

Què era, doncs, si no, aquell esforç desesperat per projectar sobre la consciència pública la seva deformada visió, atacada

d'hipertrofia, de la realitat? Què, aquelles famoses notes oficioses, poca-soltes per exagerades, en les que, hiperbòlicament, pugnaven per exaltar el patriotisme de les masses? Recordeu? "España ocupa hoy el rango de una gran potencia", "España està dando muestras de su potencialidad económica", "España..."

I aquí tenim que l'auto-suggestió ha fracassat una vegada més. Potser també perquè el poble no responia amb la deguda força de convicció necessària. Potser perquè, com en el meu cas particular, ha cregut convenient deixar de banda, per inútils, el "bluff" i la mentida, accontentant-se amb una percepció més exacta de les coses, amb una visió més clara i més conscient de les realitats.

JOSEP M. MIRÓ

L'entusiasme dels quinze anys

Aquest matí, mentre buscava en la meua biblioteca un volum que m'era necessari per tal d'esclair certs dubtes d'ordre històric que tenia, han vingut a parar a les meves mans unes quantes obres del Doctor Orison Sweet Marden, que jo adquirí de jovenet i les quals fa anys tinc oblidades.

Ha estat més la curiositat i no l'afany qui m'ha fet fullejar-les. He llegit uns quants paràgrafs de cadascuna d'aquestes obres, i m'he posat a fer un balanç mental dels guanys derivats de la lectura de les ensenyances de l'esmentat Doctor, i heu-vos ací el resultat: decepcions.

I dic decepcions, perquè jo vaig llegir aquestes obres quan només tenia quinze anys. Fou amb vertadera fruïció que jo engolí tota aquella corrua de sàvies ensenyances (llavors em creia que ho eren), i el meu sol afany era d'esdevenir un home conscient, treballador, i creia a ulls clucs que, seguint els consells del Doctor Marden, assoliria un triomf esclatant en el món dels negocis.

La lectura d'aquestes obres féu minvar l'alegria i l'esbojarrament propis d'un minyó de quinze anys; i sense donar-me'n compte, esdevinguí reposat i greu. La influència que damunt meu tenien les obres del Doctor feren envellir el meu cervell prematurament, i el meu caràcter es tornà asenyat abans d'hora.

Vaig anar a la lluita per la vida amb verdader entusiasme portant cisellades a la ment aquelles ensenyances i resolt a donar tot el rendiment possible per tal de rebre en justa compensació el premi que els meus esforços mereïessin. Però aquest premi mai no ha arribat; i ara que torno a llegir els consells del Doctor Marden em vénen ganes de riure. Tots els seus consells són fum d'encenalls. Aquells magnífics capítols: "L'home i l'ocasió", "El triomf de l'entusiasme", "Es necessiten homes", etc., em fan l'efecte d'una obra encarregada per un patró on s'encoratgen els obrers al treball mitjançant prometenques falagueres que no seran acomplertes. En altres paraules: és una manera més d'esprèmer el suc als treballadors, els quals, el mateix que jo, han confiat en la generositat del patró.

Aquesta generositat no existeix! Hom pot treballar fins arribar a l'esgotament físic, hom pot tenir idees renovelladores que re-

sultaran profitoses per al negoci; hom pot ésser un bon treballador, conscient, puntual, intel·ligent, enèrgic, etc. (segons la fórmula del Doctor Marden); però és del tot inútil, puix que el patró no farà res per estimular l'obrer, ans al contrari, exigirà d'ell tota mena d'esforç, el qual recompensarà amb una soldada mesquina.

Jo no n'he conegut cap, de patró generós. Tots ells tenen el cor atrofiat i morts els sentiments. Què els importa que els seus obrers pateixin, mentre ells puguin passejar en automòbil, tenir una amistançada i amuntegar diners? L'obrer per a ells és un ésser esclau, el qual no té dret de protestar i ha de sofrir amb paciència i resignació els antulls del patró. Déu nos en guard que l'obrer reclami; on s'és vist, això d'aixecar la veu en contra del patró! Si això fas, ets un ingrát, un sindicalista, un malcontent, i mantes vegades t'acomienen.

Potser fóra hora que algun altre Doctor Marden escrivís uns quants llibres per als patrons? Els obrers hem llegit els que el Doctor Marden ens dedicà fa anys; però els seus savis consells mai no ens serviran de res, si algú no es decideix a publicar-ne la contrapart. Jo suggereixo la següent:

Els capitalistes deixaran d'adorar el vedell d'or i esmerçaran els seus diners en obres benèfiques. Hi ha molts hospitals on l'ajut material no és suficient per a atendre els malalts degudament.

Els fabricants es desposseiran de la seva avarícia, i seran més generosos amb els obrers. Ultra això, posaran les seves fàbriques en condicions higièniques per tal que la salut dels treballadors estigui garantida.

Els banquers deixaran d'ésser uns escanyapobres, i pagaran el sou als seus empleats, sense trucs de cap mena.

Els constructors d'obres aprendran d'ésser honrats, i pagaran als paletes els jornals que assenyalin en les factures.

Els paràsits, anomenats rendistes, emprendre'n negocis per tal de solucionar l'atur forçós.

Els fills de certs fabricants deixaran d'empaïtar les obreres, puix que aquestes van a la fàbrica a guanyar-se el pa amb les mans i no amb el cos...

Els comerciants en general no explotaran les criatures fent-les treballar quan aquestes encara haurien d'estar a l'escola.

Tots els esmentats aprendran d'ésser generosos, honrats, caritatius i equànimes, àdhuc estimularan els obrers i encoratjaran els més capaços i retribuïran llurs esforços degudament.

Si es fes tot això, molts conflictes socials es resoldrien per sempre més; però, dissortadament, les meves paraules no trobaran ressò, puix que ja he dit abans que els patrons tenen el cor atrofiat i morts els sentiments.

H. C. S.

ODENA

Fa pocs dies que el rector d'aquest poble, des de dalt de la trona, donà, amb molt poca gràcia, un curset polític-cultural, cosa que cada festa fa, d'ençà que tenim la República, en lloc de predicar les doctrines de Jesucrist.

A En Royo Vilanova se li ha indigestat l'Estatut

En aquest curset, el pobre home, es queixa, d'una manera molt dissimulada, de la constitució d'una biblioteca circulant que fa poc es va fundar en el Centre Fraternal Instructiu d'aquest poble, qualificant-la, en la seva allocució, d'una institució on no s'aprenen més que mals exemples, ja que els llibres que en ella es llegeixen contenen doctrines dolentes que van en contra la fe i l'Església catòlica, etc.

De la manera que falsament jutgen aquesta novella institució, ens ha fet creure, més que res, que no saben com fer-ho perquè la gent no llegeixin aquests llibres. Però, senyor rector, no cal que us esforceu fent predicats en contra, que com més hi fareu, més hi perdreu, perquè heu de tenir per entès que cada dia s'inscriuen socis nous, perquè veuen que en aquests llibres que vós qualifiqueu de dolents, hi troben un grau més o menys considerable de cultura, d'instrucció, d'amor; no trobant-ne ni un que els pugui donar males lliçons, males doctrines o mals consells.

Per tant, senyor rector, esperem que una altra vegada, en lloc d'embolicar-vos en política o cultura, vos cuidareu de predicar la doctrina de Jesucrist, perquè d'aquesta manera ens estalviareu feina, i per altra part, no fastiguejareu tant la poca gent que cada festa va a missa.

J. T.

SARREAL

Un Centre, que se'n diu republicà, d'aquest poble, està adherit a Esquerra Republicana per la pressió enèrgica de la joventut.

En les eleccions de diputats a Corts, es pogué comprovar que uns individus, en lloc de votar l'Esquerra, votaren la dreta.

En veure aquesta informalitat, uns socis dignes, principalment la joventut, es llençà al carrer demanant justícia contra els traïdors a la República.

Però la "camarilla" conservadora, mereixedora de grans responsabilitats, despòtiques del règim, es valgueren d'uns comparses i lograren no fer justícia.

Vist que sols es disfressen de republicà, la joventut, considerant-se massa digna per passar per anti-republicans, ha cregut convenient separar-se dels qui senten gran odi envers els intel·lectuals Francesc Macià i Angel Samblancat. Ara, que, encara separats, treballaran per aconseguir que es commoguin la gent flaca que, també, aquests aburgats conservadors, saben donar-los gat per llebre.

ANTONI MIRÓ

TORRELLES DE FOIX

Aquesta vila, d'ençà de la proclamació de la República, sembla una olla de grills. Cada republicà es creu ésser més bo i millor que l'altre, i aquest, que el de més enllà. I això que, abans del 14 d'Abril, els republicans d'ací es podien ben comptar amb els dits! Ara resulta que ho són tots. Aquells que durant la dictadura claudicaren i els que ens insultaven quan dèiem que professàvem en els rengles dels defensors de la llibertat. Tots se'ns n'han tornat com per art d'encantament.

Alerta, amics de Torrelles, que l'oportunisme de certa gent pot ben qualificar-se d'espionatge. Aparteu-los de la vostra vora i fugiu-ne.

CORRESPONSAL

—Ja us n'haveu convençut que la unió fa la força?